

LIBURUA**Izenburua:** 'Gerrak ez du izenik'.**Testua:** Leire Bilbao. **Marrazkiak:** Maite Mutuberria. **Orrialde kopurua:** 40 orrialde, koloretan. **Argitaletxea:** Pamiela.**Leire Bilbao**

IDAZLEA

«Memoria historiko pixka bat egiteko ere balio du istorioak»

Amama hil eta aita frontera joan zenetik, ez du hitzik egiten Mirentxuk. Mutu patsatzen du eguna, bere pentsamenduetan bidaian. Izenak izana dakarrela esaten zion amamak; hobe, beraz, tristuraren edo saminarean aipamenik ez egin.

1937ko martxoan kokatzen da ipuina, Durangon. Espainiako gerraren garaian. Gerrak dakarren suntsiketa, tristura eta samina modu berezian kontatu dituzte Bilbaok eta Mutuberriak. Hitzak eta irudiak modu egokian uztartzen asmatu dute, eta, horregatik, 2013ko Etxepare saria eman diote liburuari. Nafarroako hainbat udalek eta Mankomunitateko Euskara Zerbitzuek antolatzen dute saria.

Inoiz baino lan gehiago aurkeztu dira Etxepare sarira: 31. Zuentzat izan da saria. Pozik?

Maitek eta biok batera lan egiten genuen lehen aldia zen, eta pozarren hartu genuen erabakia, gustura lan egin genuelako elkarrekin eta oso gustura geratu ginelako emaitzarekin.

Elkar ulertu duzue, beraz?

Bai, oso ondo ulertu dugu elkar. Bera Madrilan dago, eta ni Euskal Herrian. Beraz, telefonoz eta posta elektronikoz aritu gara lanean. Une oro harremanetan egon gara: batek ideia bota, besteak irudikatu... Liburua elkarrekin osatu dugu.

Zein istorio kontatu duzue?

1937ko martxoan kokatzen da istorioa. Berez, Durangon gertatzen da istorioa, baina izan zitekeen Gernika, Otxandio edo gerrak suntsitutako edozein herri.

Mirentxu neskatilaren istorioa kontatzen da. Amona hil eta aita frontera joan zitzaionetik, amare-

kin bakarrik geratu da, eta ez du hitz egin nahi haurrak. Oroitzen da amonak esaten ziola tristura ez balu izendatuko ez litzatekeela triste egongo; eta gosea ez balu izendatuko ez litzatekeela gose izango. Horregatik, mutu dago Mirentxu.

Mutu egon arren, gauza asko sentitzen ditu?

Bai, nahiz eta mutu egon eta nahiz eta paisaia grisa eta gordina izan, Mirentxuk oso barne mundu alaia eta bizia du. Azken batean, ume bat da. Eta, beraz, nahiz eta gerran egon, etengabe ate bat zabalik du alaitasunari eta itxaropenari.

Idea hori marrazkietan ere islatzen da: oro har, ilunak dira marrazkiak, baina badira izpi koloretsuak.

Hori da. Xehetasun koloretsu horiek Mirentxuren barne mundua adierazten dute. Paisaia grisa, gor-

dina eta hotza da, baina berak ingurua alaitzen du bere barne munduko kolore horiekin.

Zergatik aukeratu zenuen gai hori libururako?

Telebista piztu, eta gerra bat baino gehiago dagoela ikusten dute haurrek. Ipuina aitzakia polita iruditzen zitzaidan gartzetxoekin gerraren gaia lantzeko. Memoria historiko pixka bat egiteko ere balio du istorioak. Gerrak ez direla urruneko kontuak bakarrik, hemen ere izan zela gerra bat gure aitona-amonan edo birraitona-birramonek jasan zutena, eta horretaz ere bada zer esan eta zer hitz egin.

Gure historiako pasarte garrantzitsu batez hitz egiteko aitzakia ere bada.

Bai. Haurrek helduekin irakur dezakete liburua. Berez, Durangon kokatzen da istorioa, baina beste hainbat lekutan ere bizi izan zuten gerra. Arrasto gordina utzi zuen gertaera hark, eta ez da hainbeste hitz egiten. Gainera, gerra eta beste hainbat gai tabuak dira haur literaturan, eta ez da haiez hitz egiten. Uste dut literaturaz baliatu behar dela gerra eta bestelako min batzuek ere hitz egiteko. Berez, liburu hau abagune polita izan daiteke memoria pixka bat egin eta garai haiez hitz egiteko.

Marrazkiak eta argazki errealak nahasten dira.

Hori da. Durangoko Gerediaga Elkarteari eskatu genizkion herriko bonbardaketari buruzko argazkiak, eta haien gainean collageak eta ilustrazioak egin ditu Maitek: kolore biziagoak sartu dizkie argazki ilun horiei, eta pertsonaia berria sortu du: Mirentxu... Argazki erreal haien gainean osatu dugu liburua.

Gustura emaitzarekin?

Oso pozik nago. Oso lan ederra egin du Maitek. Testua nahiko poetikoa da. Zer ikusten nuen esan nion, eta neskatilaren barne mundu hori idatzi ordez berak islatzeko eskatu nion. Ederki egin du. Album batean garrantzitsua da ahalik eta hitz gutxienekin ahalik eta gehien adieraztea; ahalik eta istorio zabalena osatzea, irakurleak pentsa dezan istorio labur horren atzean badela istorio luzeago bat.